

Izhaja trikrat na teden v šestih izdankih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdanko opoldne, večerno izdanko pa ob 3. uri popoldne, in sicer z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipolom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrt leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 „.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsakega 3 K 20 h, ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanko.)

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Oglaš in poslanice

se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglašje v „Slov. knjižnici“ se računja po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

„Soča“ — XXX. let.

Dne 31. marca 1871. je izšla prva številka „Soče“ — „za poskušnjo“. Potem je izhajala po 2 krat na mesec do konca leta. Urednik je bil pokojni Viktor Dolenc. Tiskala se je pri Seitzu. — Že z novim letom 1872. je postala tednik: izhajala je ob četrkih, veljala 4 gld. (Kmalu potem 4 gld. 40 kr.), a tiskal jo je Paternolli. Takrat je dobila novo glavo, ki je ostala do današnjega dne in ostane tudi zanaprej.

Ali že l. 1872. je počil proti „Soči“ vihar, ki je trajal nad 3½ leta. Dne 18. junija je namreč izšel nov list „Glas“, ki je udaril proti „Soči“ v tako-le struno:

„Silno, silno vera pesa
in v pregrehah vse tiči,
čudno se nam štrina meša:
voz nam le pod pot leti“.

Do konca l. 1875. je vladala v deželi huda vojna, podobna sedanji, ko ima „Soča“ proti sebi „Gorico“ in „Prim. List“. Že pred 30 leti so ropotali klerikalci proti „Soči“, da je pohujšljiva, brezverska, narodu nevarna itd., vse tako, kakor klepečejo danes. Po vsej deželi sta bili dve stranki, dasi boj ni bil niti od daleč podoben sedanjemu, ker je ljudstvo sploh še silno malo čitalo; med „Sočo“ in „Glasom“ pa se je vršila sedanji popolnoma enaka borba, kakoršna zdaj osrečuje goriske Slovence.

Kakor pa se je razbil ob naši „Soči“ že pred 30 leti vsak nasproten naskok, tako se razbija danes vsa ona ostudna gonja, katero uprizarjajo naši klerikalni brezdomovinci.

Ob „Sočini“ XXX-letnici spominjamo svoje gg. naročnike in prijazne čitatelje na trde boje, katere je že pogumno prestala in ki jo — še čakajo. Zato jih prosimo, da nam krepko stojé ob strani ter nas vsestranski podpirajo. Prosimo, da nam od vseh krajev

sporočajo dogodke, novice, ki ulegnejo koga zanimati in sploh sodijo v javnost. S tem ostane list vedno zanimiv! Saj izhaja 3 krat na teden in torej more sprejemati veliko dopisov. — Prosimo pa tudi, da „Sočo“ širijo v vse take hiše, ki si jo lahko naročé; kjer to ni mogoče, naj se združita po dva sosed ali tudi več njih. Naročnike pa prosimo, naj list točno plačujejo! Vedno stara pesem, ki Slovincem ni v čast! Časopise morajo povsod naprej plačevati, le pri nas vlada v tem pogledu obžalovanja vredna nemarnost. — Ako nas bodo prijatelji v tem smislu podpirali, bo „Soča“ še napredovala, a vsekdar bo stala pogumno na braniku za narodne in napredne ideje.

S temi skromnimi vrsticami završujemo — proslavo „Sočine“ XXX-letnice, dasi je to za slovenski list prav častljiva starost. Na Primorskem je najstarejši list, pa tudi drugod jih je le še par, ki so starejši od nje. Pogumno nastopa četrto desetletje, v katerem hoče potlačiti vse nazadnjaške struje ter spraviti tudi klerikalne življe k boljši pameti.

Novi naskoki.

Nikakor se ne dá naše ljudstvo na Goriskem fanatizovati tako, kakor hočejo razni politikujoči nunci. Le še premalo jim je fanatizovanja, zato kliče „Primorski List“ v svoji zadnji številki, da treba našemu ljudstvu — „več nauka“. Pozivlja duhovnike, da naj gredo med ljudstvo — učiti. Duhovniki imajo lepo priliko v cerkvi, kjer sicer ne gre razkladati političnih nauk, ali temeljiti nauk o poglobitnih verskih resnicah je podlaga krščanske politike. Brez osebnega nacikovanja, kije skrajno zoperno in svetemu mestu nepristojno, smejo duhovniki v cerkvi razpravljati krive ugovore, lažnjiva obrekovanja cerkvenih nauk in oseb.

Le stvarno in temeljno, pa brez strahu! Tako pravi „Primorski List“, potem pa opominja duhovščino, da je treba delati v društvih in na shodih, pred vsem treba je ljudstvu povedati resnico, da so voditelji narodno-napredne stranke res brezverci in zakleti sovražniki katoliške cerkve; o tem naj poučujejo zlasti uplivne može in mladeniče. — — —

Take in slične migljaje v „Prim. Listu“ smatrajo naši politikujoči duhovniki za resen ukaz, po katerem se treba ravnati, in zato sme naše ljudstvo po deželi pričakovati novih političnih naskokov od strani duhovščine — izven cerkve! V društvih in na shodih morajo delati ter učiti ljudi „resnico“, da so voditelji narodno-napredne stranke brezverci in sovražniki kat. cerkve, katere torej moradales ali jutri hudič pohrustati. In to „resnico“ mora učiti zlasti uplivne može in mladeniče.

Novi naskoki se obetajo torej na naše ljudstvo. Prav, naj le pridejo, saj bodo odbili tako, kakor so bili dosedanja na laci in v spovednici. Pri vsej tej reči je zanimivo to, da „Prim. List“ svetuje duhovnikom v cerkvi razlagati le temeljiti nauk o poglobitnih verskih resnicah, ki je podlaga krščanske politike. V cerkvi smejo razpravljati le krive ugovore ter lažnjiva obrekovanja cerkvenih nauk in oseb. No, ako se bodo ravnali doslovno po tem navodilu, potem ne pride nikdar več nikaka kletev nad „Sočo“ in „Primorca“ iz ust gospodov nunciev na laci ali pred oltarjem, ker o krivih ugovorih ter o lažnjivih obrekovanjih cerkvenih nauk in oseb pač ni sledu v glasilih naše narodno-napredne stranke, marveč nam je vedno le za resnico.

Ako bode odslej še kak nunc v cerkvi ropotal proti našima listoma ter lagal in obrekoval, povejte mu v obraz, da ne dela prav, da tam je mesta le za temeljiti nauk o poglobitnih verskih resnicah, kakor uči „Prim. List“. Pa tudi nikdo ni obvezan, poslušati v cerkvi tiste politiske čenče o brezverskih listih itd., ker glasi lo kardinala kar naravnost prepoveduje v cerkvi razkladati politične nauke, kar je skrajno zoperno in svetemu mestu nepristojno.

Tezišče svojemu delovanju morajo odslej po ukazu „Prim. Lista“ prenesti izven cerkve;

na shodih in v društvih morajo razkladati „resnico“, da voditelji narodno-napredne stranke so brezverci in sovražniki kat. cerkve itd. V cerkvi niso opravili nič, in sedaj, ko so oskrunili sveto mesto s političnimi razkladanji, s peklenkim obrekovanjem in lažmi, sedaj prenesajo svoj delokrog izven cerkve na shode in v društva. Kakor se kaže, utegne nastati vsaj deloma mir po naših cerkvah, popolnoma ne, ker marsikateri nunc bo še „umel“ besede „Prim. Lista“, da sme v cerkvi razpravljati „lažnjiva obrekovanja cerkvenih nauk in oseb“ tako, da bo udrihal po „brezverskih“ listih in osebah; že porabi za to kako besedo, katero zasuje po svoje. —

Po vsem tem čakajo naše ljudstvo novi naskoki nunciev izven cerkve; tam hočejo še le prav „panati“ ljudi. — Ali nismo mi že zdavnaj pravili, da politika ne tiče v cerkev. Obsojali smo to, in glej, tisti „Prim. List“, ki je doslej nas psuval radi tega, prihaja sedaj sam na dan z obščabo politike v cerkvi, kakor je gori navedeno. Naše besede na to stran torej niso bile govorjene zaman. —

Ali sedaj proti druga nevarnost. Ker niso mogli v cerkvi dosti fanatizirati ljudstva, hočejo svoje moči podvojiti v to svrhu zunaj cerkve — „več nauka“ mu hočejo dati v tem pogledu. Ni še zadosti, da so tuili klerikalni podrepaniki po raznih shodih kakor zveri, da so vrgli v Brdih učitelja na cesto ter ga nabili, da so dvigali na Vipavskem neke pesti proti šoli, ni še zadosti, da so zastopniki klerikalne „intelligence“ začeli klofutati postene moše-starašine, da so nastopili klerikalci kot tolovaji itd., ne, še več morabiti — „več nauka“ še potrebuje ljudstvo na to stran. Glavno orodje za hujskanje pa bo „resnica“, da so voditelji narodno-napredne stranke res brezverci ter sovražniki kat. cerkve. —

„Prim. List“ pozivlja duhovnike na tako delovanje, mi pa pozivljamo vse naše somisljenike, naj le čvrsto nastopajo po društvih in po shodih, (ako se jim zdi vredno, iti na shode, ker v slučajih je najboljše: ne iti blizu), nič naj se ne boje ne tega ne onega, marveč resnico je treba povedati v obraz vsakemu, zlasti takrat, ko bo nunc naprednjake psuval z brezverci ter

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

»To je samo prevara,« odvrne na to Vinicij. Ko sem te videl poljubujočega Eunikina ramena, sem si takoj domislil, da bi mi tudi Ligija mogla tako odkriti svoja, pa naj bi se takoj zemlja odprla pod nama. In pri tej misli me je prešinil strah, uprav kakor bi se bil polastil vestalke, ali kakor bi hotel onečastiti kakšno božanstvo... Ne Ligija ni Eunika, — samo da pojmi jaz to razliko drugače nego ti. Tebi je ljubezen spremenila nosnice, da sedaj rajše vohaš vijolice nego vrbovje, meni pa je spremenila dušo in navzlic vsemu koprnenju imam rajše, da je Ligija taka, kakoršna je, ne pa da bi bila podobna drugim.

Petronij skomigne z rameni.
»Torej se ti ne godi nobena krivica. Toda jaz tega ne razumem.«

Vinicij pa odvrne vneto:
»Da, da... Midva se več ne moreva razumeti.«
Nastane zopet tišina. Čez nekaj časa reče Petronij:

»Naj Had (peklo) pogoltne tvoje kristijane! Navdali so te z nemirom in ugonobili tvoje življenje! Naj jih Had pogoltne! Motiš se, ako si misliš, da je njihov nauk blagodejen, kajti blagodejno je samo to, kar

dela ljudi srečne. To pa je: lepota, ljubezen in oblast, toda oni smatrajo vse to za nečimurnost. Motiš se, ako si misliš, da so oni pravični, kajti ako naj hudo plačujemo z dobrim, s čem naj potem plačujemo dobro? Ako pa je plačilo za dobro kakor tudi za hudo enako, čemu naj bodo potem ljudje dobri?»

»Ne, plačilo ni enako, marveč po njihovem nauku vsakega čaka kazen ali nagrada v prihodnjem življenju, kateremu ni konca.«

»Na to ne dam ničesar, ker to še le vidimo, ako je mogoče videti... brez očí. Jaz trdim, da so to le prazne marnje... Urso je zadavil Krotona, ker ima železne mišice; — vsi ostali pa so bedaki, in bodočnost ne more biti bedakom.«

»To je, kakor bi kdo rekel, da se dan začneja z nočjo. Ali nameravaš ugrabiti Ligijo?»

»Ne. Ne morem jim poplačati dobro s hudim ter sem prisegel, da tega ne učinim.«

»Ali nameravaš sprejeti Kristusov nauk?»

»Hočem, toda moja narava se temu upira.«

»Ali pa utegneš pozabiti na Ligijo?»

»Ne.«

V tem hipu pridejo sužnji z naznanilom, da so jedi že na mizi. Petronij, kateremu se je zdelo, da mu je šinila dobra misel v glavo, nadaljuje potoma v triklinij:

»Prehodil si že dokaj sveta, toda samo kot vojak, ki hiti na naznačeno mu mesto ter se ne mudi na poti. Pojdi z nami v Ahajo. Cesar se še ni zarekel, da ne bi zašel tje. Na poti je namenjen, se povsodi ustavlja, prepevati, zbirati vence ter pleniti templje, in konečno kot zmagovalce vrni se v Italijo. To bodi nekak pohod Baha in Apolona v jedni osebi. Augustijanci, Augustijanke, na tisoče ceter — pri Kastoru!

Vredno je, da si človek to ogleda, ker doslej svet še ni videl nič sličnega.«

Po teh besedah leže pri mizi poleg Eunike, in ko mu suženj položi na glavo venec iz anemonek, nadaljuje:

»Kaj si videl v Korbulonovi službi? Ničesar. Ali si videl vse slavnejše grške templje kakor jaz, ki sem celi dve leti hodil iz rok jednega spremljevalca v roko drugega? Ali si bil na Rodu, da bi bil videl ono mesto, kjer je stal kolos? Ali si videl v Panopiji in Focidi glino, iz katere je Prometej delal ljudi? ali v Sparti jajce, katero je znesla Leda, ali v Atenah slavni sarmatski oklep, narejen iz konjskih kopit, ali na Eboeji Agamemnonovo ladijo, ali čašo, kateri je služila za obliko leva stran Heleninih prsi? Ali si videl Aleksandrijo, Memfido, piramide, lase Izide, katere si je izpulila vsled žalosti in tuge za Osirisom? Ali si čul tarnanje Memnonovo?»

Svet je širok, in vse se še ne konča za Tiberio. Jaz hočem spremljati cesarja, toda potem, na povratku semkaj, ga zapustim ter pojdem na Ciper, kajti zlatolasa moja boginja si želi, da naj enkrat v Pafosu žrtvujeva skupno Cipridi par golobov, in vedi, da kar si ona želi, to se tudi zgodi.«

Jaz sem tvoja sužnja,« reče Eunika.
On nasloni svojo ovenčano glavo na njeno krilo ter smehlja se reče:

»Jaz pa sem suženj svoje sužnjice. Obožavam te, boginja, od glave do pete.«

(Dalje pride.)

s sovražniki cerkve. Le držite se, naši napredni mladeni in možje, kakor doslej, kadar treba, pa govorite odkrito resnico tudi gosp. nuncu, ako se predrzne obrekovati našo stranko ter lagati o njej. „Le stvarno in temeljno, pa brez strahu!“ —

DOPISI.

V Gorici 28. marca. (Zakaj me ni bilo in kako dolgo me ne bo. Konec.) — Dalje čitam v onem klerikalnem izbruhu trditve, da mi je „Sol. Dom“ trn v peti in bi mu rad skodoval, če bile mogle. — To brusijo meni v obraz, ki sem več storil za „S. D.“ nego vsi pisarji okoli „Gorice“ in „Prim. Lista“. Zgodovine ne bom ponavljal. Tudi ne onega delovanja od l. 1890. naprej, ko smo sprejeli od viteza Tonkija le dvorazredno dekliško šolo z jednim otroškim zabaviščem. Kdo je več delal, več agitiral, več nabiral, navduševal — vodil nego jaz? Tu bi lahko naštel po imenih premnoge stebre sedanje klerikalne klike, ki so le ovirali tako delovanje, a iz žepa jim ni šel groš. Jeden glavnih junakov, katerega sem v oktobru l. 1890. stirikrat iskal s podpisovalno polo za redne doneske (na podlagi katerih smo šolo takoj razširili) in ga konečno našel, mi je podpisal po dolgi pridigi cele 4 gld. enkratnega prispevka. Potem ni dal nič do l. 1895., ko je „daroval“ desetak, kateri je bil dal svojemu svaku za nagrado, ker ga je rabil za — agitatorja ob volitvah. Ta desetak se je vpisal med dohodke kot dar tega mecena, v stroške pa kot izdatek za agitacijo. V „Soči“ smo takrat pisali — kdo je pisal, pove lahko vitez Gregorčič — da so se gospodje v sakristiji zarotili, da nič ne dajo za naše šolske zavode. Kako se je obnašal „Prim. List“ ves čas? Koliko je dal dr. Mahnič? Koliko dr. Pavlica? Na dan s številkami! — In danes? Razmere so se v toliko spremenile, da nimam pri „Sol. Domu“ nikakega posla, kajti klerikalci so si uzurpatorski osvojili v njem despotstvo vlado, zlorabijo ga v svoje politične namene in z očitno sovražno tendenco proti celi naši stranki. In takim zlorabam, taki strankarski spletkariji v „Sol. Domu“, sem odločno nasproten ter pravim vedno: „Sol. Dom“ je delo vseh nas, je navezan na podporo vseh, zato bi se moralo odstraniti vse, kar daje povod nejevolji, razdorov na tem polju. — Dokler pa klerikalci zlorabijo „S. D.“ v svoje strankarske svrhe, naj tudi pridigne posejajo v mošnjike! To je njih sveta dolžnost: oni morajo „S. D.“ vzdrževati v celoti, kakor so ga podjedovali, ter napredovati z njim po potrebi časa. — Ako bi jim n. pr. jaz dajal po par sto kron na leto, kolikor bi drugače gotovo dajal, bi bili klerikalni žepi za toliko olajšani in bi ta denar lahko naklonili — volilnemu in tiskovnemu zalogu proti naši stranki. Tega pa jaz ne maram! Zato ne dam za „S. D.“ toliko časa nič, dokler se ne postavi izven našega strankarskega boja, kakor sem zahteval že hitro od začetka. — Vsak naprednjak mora s studom zavračati vsako insinvacijo, da je morda nasproten za toli... vzvišene narodne vzgojevalne zavode, nasproten narodni vzgoji naše mladosti itd., ako nasprotuje klerikalni zlorabi „S. D.“ ter izvaja iz tega posledice, ki so naravne ter za politično stranko življenski pogoj v sedanjem boju. Uslednost je lepa reč, in jaz obžalujem, ako je vsi ne marajo in ne razumejo, ali da se dajo terorizovati s „prepotrebni“ „Sol. skim Domom“. — Toda klerikalna strahovlada narodnjake naravnost podi od „S. D.“, saj je „Soča“ že povedala, da so mogotci kar naravnost prepovedali učenkam obrtnih tečajev, da bi se udeleževale delovanja v „Sokolu“ ali „Glasbenem in pevskem društvu“, dasi nimajo v to prav nikake pravice. Toda zlorabijo svojo oblast ter reka: ali ubogajte ali pa — pojdite iz naših zavodov! In kaj hočejo naša dekleta? Ubogati morajo, ako hočejo ostati v obrtnih tečajih. To daje naprednjakom misliti! In ako pojde tako naprej, se bomo morali postaviti na svoje noge ter skrbeti neodvisno od „S. D.“ za izobrazbo našega obrtnega in trgovskega narasčaja itd. — Tako je moje stališče gledé „S. D.“ in želim, da bi bili enako dosledni vsi somišljeniki! — O rodoljubju pa ne sprejemamo lekcij od klerikalcev, saj žrtvujemo na vse kraje veliko več od njih, dasi oni veliko lože dobivajo, da lahko dajejo. Ako dr. Gregorčič daje, tudi prav na lahko pridobiva. Nikdo ne služi lože tisočakov nego

on; preskrbljen je za vse slučaje in prav dobro!

„Gorica“ pravi dalje, da jaz sem imel obraz: vabili gg. učiteljice „S. D.“ v društvo, ki ima namen, podpirati ono kramarsko politiko....! — A tako torej? Pred vsem bodi povedano, da jaz nisem vabil gg. učiteljic v nikako društvo.... Da pa „Gor.“ tako nesramno odbija odbovo povabilo, naj bi gg. pristopile v ženski zbor „Glasbenega in pevskega društva“, bodi našim somišljenikom le nov dokaz, kako sovražna sapa veje iz „Sol. Doma“ proti vsakemu napredku, kateremu ne kumujejo klerikalni združbarji! Pa hočejo, da bi naprednjaki ohranili povsem mirno kri in kar drvili za klerikalci, ko zam pokažejo limanice v obliki.... skrbi za vzgojo naše mladosti!

Dalje „Gor.“ vedoma pači „Sočine“ besede, češ: hlinjeno je sumničilo dame pri „Dr. sv. C. in M.“, da so priredile „Sne-guljčico“ za „klerikalni volilni fond“. To zavitarstvo odklanjam. V „Soči“ je povedano vse drugače in pri tem tudi ostane.

Naj končam! „Sne-guljčica“ je bila predstavljena že dvakrat, a da letos zopet ponavljajo to res obgulgjeno nemško pravljico s tolikim pompom, dokazuje le, kako..... neizmerno majhno je naše obzorje. Vsaj ne smesimo se pred svetom! Hvali se prvič, ker je taka navada v naši mizeriji, a da bi n. pr. jaz prav moral iti tudi tretjič poslušati in občudovati simpatični mi glas veleuma Čaheja, ... tako dobrega želodca nimam ter le zaviram tiste naprednjake, pričensi pri prvaki, da so se mogli toliko zatajiti. Kdor pa hoče res pomagati v sedanjih časih silno potrebni „Družbi sv. C. in M.“, lahko stori to drugače, ne da mu je treba, preživeti slab večer ob milih zvokih neprebavne Čahejade.

Prvič sem raje dal družbi 50 kron, a drugič bi dal tudi 100 kron, s Čahejadami in klerikalno pobarvano požrtvovalnostjo za našo mladež pa me pustite kar na miru.

A. Gabršček.

Z Banjške. — Kdor je čital „Primorski List“ št. 12., mi misli da so dopisi v „Soči“ in „Primorcu“ neresničari, in bralec bi v resnici mislil, da je istina le v „Prim. Listu“. Dopisnik v njem govori nekaj o „liberalcih“. Moje mnenje bi bilo, da bi o liberalcih molčal, kajti pri nas ni govora ne o liberalcih ne o klerikalcih, kajti takih ne pozna naša planota. Gospod dopisnik ne ve, kaj je „liberalci“ a še manj „klerikalci“, kajti pravi v svojem dopisu: „Slišal sem praviti...“ iz tega se vidi, da dopisnik ne bere nijednega dopisa ali, bolje rečeno, nobenega lista. Dalje čvka, da dopisnik „Soče“ dela združbe med „Dolenjci“ in „Gorenjci“ in narobe, s starešinstvom, sl. županstvom in nazadnje omenja, da ako mu ni prav, naj gre drugam, kajti potem bode mir. Tudi čvka, da imati le dve osebi „Sočo“, drugače se ne bere. Ta čvkač ni z omenjenim dopisnikom, razumete, čisto nič ovrgel dopisniku „Soče“ ali „Primorca“, ampak se sam sebe smeši. Dopisnik „Soče“ ni smešit „Banjškarjev“, kar je lahko vsakdo izpredel, ako je čital dopise; ampak z omenjenimi dopisi spodbuja „Banjškarje“ do popravljanja cest, do mle-karnice, poštne zveze in drugo; ali se s tem smeši? Dopisnik ne dela združb, ne med „Dolenjci“ in „Gorenjci“, ampak jih le združuje ter pravi: „V slogi je moč“, „Sloga jaci, nesloga tlači“. Dopisnik v „Primorskem Listu“ gotovo ne pozna navedenih pregovorov, ako pravi: „Poznamo dopisnika v „Soči“, in ta dela združbe“. Vidi se, da ne vidite ničesar prav, da razumete malo, ako kaj takega pišete. Vse dopise „Soče“ potrjujem, da so bili resnični do pičice. Mo-gotče, da nima kdo pri tem čiste vesti, ali tega ni kriv dopisnik! Ali s temi dopisi se ni smešilo ne Banjškarjev in ne pojedinih oseb, ampak pozvalo le k združenju ter po-pravljanju poti. Dopisnik naj ne bo staro-kopitnež, ampak kar je treba, mora biti. Ako se dopisnik „Prim. Lista“ sam smeši, nisem kriv jaz, ampak on sam, kajti na Banjšcih niste le dve „Soči“. Stavim le vprašanja in mu tudi odgovarjam s pričami:

1. Ali niso bile poti zametene z zameti tako, da nismo mogli v Gorico? Odgovor: „Bile“; dokazi, priče, katere lahko navedem, kolikor jih hočete!

2. Kdo dela združbo med „Gorenjci“ in „Dolenjci“? Odgovor: Vedno delam za združenje! Premišljuje zgoraj navedena pregovora.

3. Ali niso poti v jako slabem stanu? Odg.: V jako slabem; to bodem tudi vedno trdil, ker je resnica.

4. Ali bi ne vspevala mlekarica? Odg.:

Vspevala bi, (ker je v naši občini mnogo molznih krav).

Dopisnik „Primorskega Lista“ je zadovoljen, da ostane vedno tako, kakor je sedaj; torej bodi! Vsem drugim pa pravim zopet; pustimo ravs in kavs in združimo se! Prepriškodi.

Dopisnik „Primorskega Lista“, bodisi ta ali uni, piši resnico in potem bode dobro, in, ako hoče kaj oporekati, natakni na očnike in preglej vse popred na okoli, ali ni tako res, kakor je bilo pisano v „Soči“.

Iz gor. — (Poglavje za „Tutti frutti“.) — Bilo je 15. t. m. 15 jih je bilo; in pa še jeden črn po vrhu, a Krpan se jih ni zbal. Vzel je jednega v roke in drugi so podplate pokazali.

Ljudje ob cesti so si pripovedovali marsikaj, recimo: „Dans imaje Trbsani prcesije za liepa vreme“, ali „Trbsani greduo na baze puot“. Zopet tretji, videč znano Uršo poleg gospoda v kočiji pravijo: „Trbusk gaspuod je azejnen, i. t. d.“

Ker me nadlegujejo nekateri se vedno z nepotrebnimi vprašanji, naj razjasnim tem potom stvar tako:

Okrog sv. Jožefa ima naš Jošk vsako leto nekaj smole. Zdi se, da sta si velika neprijatelja. Tudi letos se ga je prijel smola.

Brojna komisarija sta se obrnila ob svojem času do tukajšnjega Joška, da bi jima dal potrebnih podatkov. Ponudil jima je krstno knjigo. Družinske knjige jima ni hotel dati. Ker bi pa imela po krstni knjigi kakih 15 dnij dela, hotela sta knjigo odnesti k bližnjemu sosedu — podžupanu. Jošk jih pa zavrne rekoč: „K dotičnemu Krpanu ne dovolim nesti knjige, kateri mi je pred leti ukradel 15 stotov angleske soli, za katero se Angleži bojujejo uže 15 mesecev z Buri.“

Bilo je dovolj.

15. t. m. je bila pri sodnji razprava. Razžaljenec je imel dve priči. Žalilec nobene. A, kako nobene! 15 jih je bilo, a zaslišane niso bile.

S svojo umazano metlo je pomel vse umazane trebuske kote takó, da je bila ta dan Trebusa čista. S 15-timi pričami je hotel dokazati to, česar pred leti ni mogel z istimi pričami. Razume se, da se je konečna razsodba glasila blizu tako-le:

„Jošk se obsoja 15 dni v zapor in pa še jeden dan po vrhu v „hotel Rautarjev“ „extra kabinet“; dvema pričama potnino 20 K; potnino razžaljenecu in pa dvema odvetnikoma iz Gorice.“

Razume se ob sebi, da 15-tim pričam bode moral kupiti vsaj 15 rogličev kruha.

Le „ofotrajte“ torej, g. Jošk, krave, da jih preveč ne uide iz hleva, kajti: okroglih 215 gl. je tudi nekaj.

Tako, pravi!

Od sedaj dalje verjamemo, da ne bode več ljudi žalili, kajti stopi vam ob takih pri-likah vedno pred oči veliko število 15

Iz Podbrda. — Če se prav spominjam, pritoževal se je meni neznan gosp. dopisnik v 96. štev. lanskega leta cene „Soče“, da pri nas v Podbrdu zavzemajo le „Micike“ častna mesta cerkvenih ključarjev. Misli bi si torej kedo, da se je v tem času naš gospod župnik, ali da pišem po domače, g. nunc, v tej zadevi kaj poboljšal, in spravi to stvar v red. Toda nič vsega tega. Ali je manjkalo g. nuncu resne volje, ali so bili drugi vzroki, kratko rečeno, ta zadeva se ni skončala po volji večine tukajšnjega prebivalstva. In kako ne? Evo slučaj!

Na praznik sv. Antona letos je bil skupni cerkveni račun. Slučajno je prišla neka oseba po opravilu v župnišče. Videla je gosp. nuncu za mizo in pri njem nad 70 let starega prejšnjega ključarja in neko vdovo iz vasi, o kateri pa dvomim, da bi imela sposobnosti za tak posel. Omenjena oseba je videla, ko so le-ti pregledovali račune in šteli denar. Vprašanje je: ali res ni sposobnejših mož za tak posel?

Značilno je tudi to, da se je omenjeni ključar že dvakrat odpovedal tej službi, za katero res ni zmožen več, ker je že prestar, ne ume tudi ne čitati ne pisati, torej za tako službo res nemogoč. Čudno je le to, da ga g. nunc navzlic temu še vedno uporablja za tak posel. V imenu večine občinarjev bi svetoval gosp. nuncu, da naj vsaj v tej zadevi, kolikor je v njegovi moči, skuša spraviti to stvar v red, ker pri tem trpi čast in ugled cele župnije, kakor tudi njega samega. Upam, da mi gospod tega nasveta ne zameri!

Omeniti moramo še nekaj: Kakor je znano, ima naš gosp. nunc navado, da pri vsakem govoru s prižnice več ali manj ropota proti brezverskim in liberalnim časopisom. To je njemu eden najljubših predmetov. Toda vsaka pesem je le nekaj časa lepa; kar ljudje prevečkrat slišijo, tega se lahko nave-liajo. Da je to pri nas popolnoma brez potrebe, mislim, da mi ni treba dokazovati.

Na to stran si torej gosp. nunc prav lahko svoj trud prihrani in obrne svoje pozornost potrebnejšim rečem v svojem delo-krogu. Res je sicer, da so se ljudje pri nas posebno nekaj let sem res celo začeli zani-mati za časopise. Da skoraj bi rekel, da je malo hiš, da bi ne imeli uže časopisa te ali one stranke. Res je tudi, da je posebno „Primorec“ precej razširjen, ker prinaša za mal denar razmeroma veliko berila. In ali ni morda resnica, da se taki „slabi“ listi ravno radi g. nunccev razširjajo, ker oni nehotе de-lajo za nje naboljšo reklamo. In kako to?

Priprost človek, ki nedeljo za nedeljo posluša in sliši v cerkvi na svetem kraju ne-prestano svarilo pred takimi listi, si res z nekako plašno radovednostjo ogleduje tak list, ko mu pride pred oči. In ko vidi, da res ni v njem „hudiča namalanega“, ga bere in naroči. In kakor vrag ni tako črn, kakor ga slikajo, tako tudi listi narodno-napredne stranke niso taki, da bi bili v časnó in večno pogubo onim, ki jih čitajo! Pa o tem naj za danes zadostuje!

Dalje bi opozoril tudi g. nuncu, da ni lepo, ko se v cerkvi javno zadira v dekleta ali fante, če ti res za par minut prepozno pridejo k pridigi ali kršč. nauku! Res, da je točnost lepa čednost, toda te čednosti tudi mi pri našem g. nuncu velikokrat pogresamo, ker ga moramo večkrat tako dolgo čakati v cerkvi, da vsaki stari ženiči poidejo že vsi pobožni vzdihljeji. — Potrebno se mi zdi omeniti, da dopisnik ne piše tega iz kake osebnje mrznje ali jeze do g. nuncu. Ne, ni-kakor ne, ampak njemu je le za stvar, ker pri neumestnem in nepravilnem postopanju trpi čast in ugled občine, kakor tudi gosp. nuncu samega.

Res pravite, ne glejte name, kaj jaz storim, ampak poslušajte, kaj vas učim. Toda bridka resnica je, da taki nauki ne obrodijo ne pri nas ne nikjer pravega sadu. Za danes naj o tem zadostuje, ker se je dopis že tako precej razširil!

Gledé dela pri tukajšnjem železniškem predoru Vam, gospod urednik, nimam kaj posebnega poročati, ker se dozda je se dela veliko. Kakor se čuje, prične na sponlad delo v večjem obsegu, kar je tudi verjetno, če se bo hotelo železnico do določenega časa zgraditi.

Za zdaj naj končam, če dovolite, gosp. urednik, prostora, oglasim se še večkrat. (Prosimo. Ur.) „Podbrški vaščan“.

Iz Lubinja, dné 18. sušca 1901. — Tudi pri nas smo se začeli gibati v zadnjih letih. Ko je prišel 1894. l. tukaj službovat nepozabljivi g. učitelj Ferdo Kavš, ni imel opraviiti samo s podukom šolske mladine, marveč vse proste ure je žrtvoval za pouk in napredek naši občini. Ob njegovem dohodu smo imeli le enega samega naročnika na „Primorca“. On nas je potem zmiraj podu-čeval in priporočal čitanje časopisov in drugih poučnih knjig. In takoj drugo leto smo imeli že 5 naročnikov na „Primorca“ in enega na „Slovansko knjižnico“. In tako je vodil s svojim neumornim trudom naprej delo, le škoda, da nas je tako hitro zapustil z od-hodom v drugo službo ta neumorni delavec na narodnem polju!

Potem smo bili prepuščeni samim sebi, — zakaj od tistega časa nismo dobili nobenega stalnega učitelja več, da bi nam pomagal naprej s pričetim delom. — Pa vendar se pomicemo naprej! Sedaj imamo v naši občini že 16 naročnikov na „Primorca“. Torej 16 naročnikov pričakuje vsako soboto, kaj bo novega doma in po svetu. Torej tako velikih pol dohaja v nepreveliko občino vsako soboto! Cela malha jih je! Kaj ne? To v prevdarek, da pri nas nismo dosti prijatelji s tisto majhno ali dosti svojeglavno živalico, ki ima spredaj rep, pa zadek pamet in klešče. — „Z miraj dren“.

Iz Škrbine, 23. marca 1901. — Kakor je znano mnogim, imamo Škrbinci nove zvo-nove iz goriške livarne. Kaj da so in kakšni so, na to se ne bodem oziral, hočem le na-vesti to, kar je bolj važno za nas. Glede plače zvonov se je dogovorilo takrat, da se bode plačevalo v letnih obrokih. Pri tem se

je izbralo kot denarničarja gospoda župnika, kateri je v resnici natančen v vsakem obziru. Tudi zahvaliti se mu moremo, ker je prevzel ta za njega težki posel ravno sedaj, ko je preobložen z delom. On seveda nima one pravice, da bi šel denar iskati v vsako hišo, ampak prinesiti treba v farovž, kjer napravi pobotnico.

Minoli teden je bil čas, plačati drugi obrok. Omenjeni posestnik se zateče h gospodu župniku ter prosi tri dni potrpljenja, kar seveda mu je župnik odložil. Kaj se zmisli naš župan. On mu kar naravnost dva dni prej napravi „škvostar“, kakor on izgovarja, in za koliko? Za ubornih osem goldinarjev. Zaplenil seveda mu je stekleno omaro in „kotel“. Posestnik pove, kako da je, a on niti zmenil se ni, ker misli si je, sedaj je čas, maščevati se nad njim, ter ob enem pokazati, kaj da so klerikalci. Po preteku dveh dnij pride zopet naš klerikalni župan v hišo omenjenega posestnika, ali ne sam, ampak z deputacijo, obstoječo iz dveh orožnikov, podžupana, občinskega sluga ter župana kot „capo“.

Bilo je okoli devete ure; seveda v onem času je največ žensk doma; kar je možkega spola, se odpravi na delo. Lahko si mislimo, kako ženskam ostane kri v telesu, ko tako za rano pridejo orožniki v hišo. In v resnici, ni bilo v omenjenem času gospodarja doma. Kajti gospodar ni vedel za omenjeni slučaj, vsled tega je šel že zgodaj v jutro od doma. Med tem pa pride brat domov, a brat se koj spomni, kaj da je. Vidi pa že, kako občinski sluga nese kotel k županu. Na to pristopi brat k županu ter naznani, da ni gospodarja doma, in prosi, naj počakajo se en četrti ure, da prinese omenjeno svoto. A zaman je bila prošnja.

Župan — bolje „klampin“ — meni nič, tebi nič, ukaže, naj se odnese še steklena omara, a kaj se zgodi: pet jih je bilo zraven, pa ni bilo mogoče omare odnesti. Župan veli slugi, naj hitro gre poiskati par mož. Sluga naglo teče in pride k Maksu, a Maks pokaže Jožeta, Jože ga pošlje k Drejetu, Dreja noče prevzeti posla, pove mu za Franceta, a tudi tukaj je bilo zaman. Tako jo prejadral celo vas, in ni ga bilo, da bi pomagal, odnesli jim omaro. Pri tem se župan nekoliko razburi in je odšel kakor lisica s poparjenim repom.

Ko je lisjak odšel iz hiše, gre brat gospodarja h gospodu župniku, da plača osem goldinarjev. Kakor hitro pride mladenič k župniku, koj ga vpraša, kaj da je. Mladenec mu pove, kaj da se je zgodilo; na to se župnik začne smejati, potem pa se huduje, ker je prej dovolil njim, da imajo čas do nedelje. Dalje ga vpraša, ali bodo imeli v kom kuhali, ali on pove, da so vzeli le „svinjski kotel“. Na to je bil zopet smeh. Prašali bi gospoda snubača, ali je bila res tukaj potreba dveh orožnikov? — Ne.

Ali je res umestno tako postopanje? — Ne. Ali se ne spominjate Kristusovih besed: „Kdor količkaj pomaga mojim bratom, to stori meni.“ Kaj mislite, da če je bil posestnik ob času volitev proti Vam, da bode delal, kakor se Vam zdi; o ne — ne! Presli so dnevi za tako postopanje.

Tukaj naj omenim, da mladenec, kmalu po njih prihodu, je prinesel pobotnico od gospoda župnika k županu. Ravno samega je našel na dvorišču, kjer ga je lepo zahvalil za tako postopanje.

Nato je začel strasiti mladeniča, ker je tudi on naprednjak, da bode moral plačati 4 krone kazni in naj nese „kotel“ h gospodu župniku. Ali ni tukaj dovolj dokaza, kako bi, če se mu bi dalo v roke, imel pod kremplji naše od narod. napr. stranke? Mar se ne spomnite, da smo v Škrbini in ne doli kje v „Kalabriji“.

Še nekaj: Prav isti dan, tako se sliši govorica, so nesli iz dolnje vasi „pusta pokopat“. No, saj ga je bilo čas. Kajti ni bilo na pustni večer, je prišlo v sredo posta. Saj je umestno tudi sedaj!

Prašali bi Vas sedaj, zakaj niste zmiraj tak, kot ste bil pretečni četrtlet, in kje ste pokazali svojo moč? Pokazal ste le v nar. nap. hisah! Ali je res tako postopanje pravo? Zakaj bi ne imel nekoliko potrpljenja? Pogledajte ceste, kakošne so, in kolikokrat so bile namenjene, da pojdejo na dražbo, — a še sedaj ni nič. — Gotovo imajo popraviti ljudje od klerikalne bande.

S takimi je treba imeti potrpljenja, ker se zopet bližajo deželnozbornske volitve. O cestah — capito — spregovorimo še.

„Rubinčan“.

Domače in razne novice.

Osebnostne vesti. — Postna kontrolorja Henrik Carin in Fran Milost v Trstu sta imenovana višjima poštnima kontrolorjema. — G. Fran Leban, višji poštni kontrolor ter načelnik poštnega urada na tukajšnjem kolodvoru, je imenovan višjim poštnim upraviteljem v Opatiji.

Civilna poroka v Gorici. — V sredo popoldne je izvršila v Gorici v županski dvorani na magistratu civilna poroka med inženirjem g. vit. Benvenutom Pajerjem ter g. Elizo Dörflesovo. Vršitev poroke je vodil župan dr. Venuti, kateri je po svečanem odločilu „da“ ter po zamenjavi poročnih pristanov novoporočencema v izbranih besedah čestital in izročil nevesti v spomin pero, s katerim sta poročenca podpisala zapisnik. Kot častna straža so stali v dvorani v paradi mestni redarji. Pri poroki so bili navzoči deželni glavar s soprogo kot stariši ženina, ter stariši neveste, kakor tudi sorodniki obeh družin. Vsa cerimonija je trajala pol ure. Omenjamo, da ta civilna poroka je bila šesta v Gorici. Zenin vit. Benvenut Pajer je kristjan, nevesta, hči znanega tovarnarja Dörflesa, pa židinja.

Ondričkov koncert je bil sinoči pred piclim občinstvom. Niti 100 oseb ni bilo. Od Italijanov je došel en sam, in še ta je časnikarski poročevalec. — In vendar se ob takih prilikah impressario ozira največ na Italijane; vabila daje le italijansko-nemške, na Slovence pa se ne ozira. Zato se naši občutljivi meščanje tudi ne brigajo dosti in ostajajo doma. Ko začno vpoštevati tudi našo narodnost in ne le naših novcev, bo bolje v vsakem oziru. — Ondriček je očaral vse poslušalce tako, da je bil po večkrat izzvan na oder. Posebno imenitna je bila „Prodana nevesta“. Umetniški užitek je bil naravnost nepopisen.

„Učitelja je udaril“. — Jej, jej, kdo pa, kdaj, kje? I, tisti nesrečni Gabršček je udaril učitelja Likarja. Ali ga poznate tistega „učitelja“? Ta je tisti Likar iz Semeniske ulice, trgovca Likar z označilom Steklino. Tistega Likarja je bil oklofutal Gabršček lani za časa volitev „pri belem zajcu“, ko se je umešaval v Gabrščekov pogovor z drugimi ljudmi ter ga zalil. Gabršček ni hotel utakniti kar tako mirno v žep Likarjevega nepoklicanega zlobnega umešavanja in žaljenja, marveč mu je priložil, kar je iskal. Kdo pa je bil takrat ta Likar, ko je dobil zausnico? Zloben klerikalni agitator, ki je nastopil proti Gabrščku v omenjeni gostinji iz zivajoče. Ta Likar je znani trgovec, kar je bil učitelj, od tega je preteklo že 15 let. In glejte, ker je dobil ta človek, ki predstavlja posebej peklensko zlobo na svetu, kar je iskal, trdi „Prismojence“, da je Gabr. „učitelja udaril“. Ne učitelja Likarja, ampak klerikalnega agitatorja Gasperra Likarja pl. Steklino. Tistega je bil oklofutal Gabr. Taka je resnica, „Prismojence“ pa stoji prosto, še nadalje trditi, da Gabr. je „udaril učitelja“.

Nič se jim ne zdi čudno, da je bil kaplan Krančič v Brkini pretepel nekega otroka tako, da drugi dan ni mogel vstati in da je bil oče primoran, da bo varčen otrok pred udarci z žegnano roko, poslušati se sodnijske poti, po kateri je bil kaplan za svojo brutalnost kaznovan, kakor smo že povedali. Nič čudno se ne zdi „Prismojence“, ako kaplan nabije kakšnega otroka, dasi priznava, da zakon to prepoveduje. V slučajih kriče, kadar jim kaže, ti moške: Zakon, zakon, zakon tako vele! Zakon se mora spoštovati. Znano je, kaj vse so že počeli z zakonom! Ali ker je duhovnik grešil proti zakonu, pa ni nič čudno. Dobri in pametni stariši kaj takega niti zameriti ne smejo! Ah! Dobri in pametni v smislu „Prismojence“! V istini pameten pa je bil oni mož, ki je tožil kaplana Krančiča za brutalnost. Prav je imel, ker tako početje z otroki je vredno skrajne obsodbe in, prosimo, zakon to prepoveduje. Ako stori kaj kmet proti zakonu, ga hitro tirajo pred sodnijo ali celo v luknjo, ako se le zdi tem pobožnim hinavcem, da kak naprednjak je storil kaj krivega, pa ga gredo tožiti — ako pa kak kaplan dela proti zakonu, to pa ni nič čudno, še zahvaliti bi ga morali. — Ali počasi se že otrese kmetko ljudstvo tistega „žeganega“ jarma, kateri ga tlačijo in stiska k tlom. Marsikaj bo še čudno, kar se jim zdi sedaj še „nič čudno“!

Smešenje ljudskih učiteljev. — Tako hudo se se ni osmešil kmalu „Prismojence“, kakor zadnjič s trditvijo, da „Soca“ smeši ljudske učitelje. Kar dva „fakata“ je navedel. Pravi, da smesimo šempaskega učitelja Rustjo in pa rihemberskega, g. A. Poniza. Smejati se je moral, kdor je čital, da smesimo tistega Rustjo, ki je s svojim dosedanjim delovanjem in nastopanjem osmešil sam sebe že tako, da se ne more bolj. Kdo pa je Rustja? Učitelj je res, ali v glavnem podrepanik župnika-zupana Grce, kateremu Rustja „izborno“ služi v njegovem „narodnem gospodarstvu“ kot „živinski padar“, ki „zdravi“ živino tako, kakor je bilo povedano danes teden v „Tutti frutti“. Rustja je dalje učitelj, katerega noben učitelj ne mara, ne napredni, pa tudi ne klerikalni. Le poprašajte jih. Vesti o njem v „Soci“ pa so se tikale njega kot „živinskega padarja“ in ne kot učitelja v šoli. Prosimo, čitajte tiste vesti o njem, pa

porečete, da je resnica na naši strani, laž pa oni „Prim. L.“ — Gledé g. Poniza, nadučitelja v Rihembergu, omenjamo, da tistih par besed v nekem dopisu, ki se tikajo njega, je napisal mož, ki mu stoji prav blizu. Ali je bilo to že prav umestno ali ne, prepuščamo g. dopisniku, prepričani pa smo, da g. P. kakor i drugi niso pri čitanju tistega stavka niti z daleka mislili na kako smešenje. Da pristeva „Prim.“ g. P. svojim, za to pa se mu najbrže prav lepo cfrasto zahvali. — Tako torej je tisto „smešenje“ učiteljev od naše strani. Dr. Pepe, ako nimate boljših dokazov za take trditve, potem se le skrijte in lepo molčite; seveda, ako pa se nečete še blamirati, pa še kaj povejte, kajti nikomu ni mogoče zabraniti, da bi se ne smel v javnosti blamirati. Le naprej z „lavorikami“ na tem polju!

Mal požar je bil nastal včeraj popoldne v tukajšnji bolnišnici tam, kjer delajo mizarji. Požar so pogasili hitro, še predno so prišli ognjegasci, ki so bili pozvani, na lice mesta.

Listnica. — Nekaj dopisov in poročil nismo mogli še porabiti. Pride na vrsto vse. Prosimo potrpljenja, ker smo vedno na tesnem s prostorom.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — V seji 23. t. m. poslanske zbornice so nemški radikali zopet ropotali proti češkim vlogam. Ker sta nemški nacionalci Albrecht in nemški radikalec Herzog pri ti priliki Slovence sramotila, je dr. Herold ostro prijel prezidenta, zakaj to dopušta. Grozil je, da si bodo Čehi sami pomagali, in grozil tudi z represalijami v deželnih zborih. Prezident je odgovoril, da je vsako nepristojnost grajal, in da bo to tudi v prihodnje storil. Zbornica se je potem celo uro bavila z raznimi predlogi o podporah o ujmah itd. prizadetih okrajev, potem pa je Kaizl predlagal, naj se začne razpravljati novela o rentnem davku, kakor jo je premeril odsek. Ta je namreč sklenil, da naj bodo rentnega davka oproščeni tudi vsi komunalni, in potem melioracijski in železniški papirji, če so jih izdale deželne banke. Finančni minister je temu predlogu ugovarjal, vsled česar je prišlo mej njim in mej poljskim poslancem Niemietowskim do ostrega konflikta. Niemietowski je finančnemu ministru zaklical: Kaj mislite, da smo mi le Vaš „Stimmvieh“, in da moramo glasovati, kakor nam Vi ukažete? Vzlic ugovora finančnega ministra je zbornica priznala nujnost Kaizlovega predloga, in potem začela meritorno razpravo o noveli k zakonu o rentnem davku.

V seji včeraj se je pritoževal Malorus Vasilko, zakaj da ni dobil nikdo iz njegovega kluba povabila na konferenco načelnikov. Prišlo je se do nekakega prerekanja med Poljaki in Malorusi radi volitev v delegacije, nato pa je začel ministerski predsednik odgovarjati na nekatere interpelacije. Uravnava poboljšanja razmer erarijskim cestarjem je namenjena za prvi dan julija in je potrebna stavljen v proračun za tekoče leto.

Odgovoril je tudi na interpelacijo Hortisa radi nesprijemanja v zavarovanje obveznih oseb v okr. bolnišnici blaginjo v Trstu. Skliceval se je na zakonska določila, da se niso krsila nikdar.

Včeraj so razpravljali o znanem že slučaju dunjskega učitelja Seitzla. Državni zbor je odgođen za po Veliki noči.

Dr. Pacák je pribehl v „Nar. listih“ odprto pismo v obrambo sedanje taktike Čehov, v katerim pravi v glavnem, da lanjski obstrukciji je bil namen ta, preprečiti, da bi bili državni činitelji izročeni diktaturi nemške obstrukcije. Ta namen je dosežen in Čehi so današnji dan v drž. zbornici činitelji, s katerim nasprotniki računajo. Borba proti centralističnemu režimu ni opuščena, marveč krivice, storjene Čehom, se dajo odpraviti po drugi poti. Po Veliki noči bodo imeli Čehi zopet svobodno roko, katero porebijo v blagor naroda. Povodom avstro-ogerske nagodbe pa pokažejo, kje da tiči pravi vzrok nemogućnosti delovanja sedanjega parlamenta.

„Panslaviistična fotografija“. — V evangelijskem bogoslovju v Eperis-u na Ogerskem se je 12 slovaških bogoslovcev, ker so istega jezika, enega mišljenja in iz istega domačega kraja, podalo k tamošnjemu fotografu, da si naročijo skupno sliko kot spomin na bogoslovsko leto. Kdo bi zagledal v tem — zločin? Ravnatelj bogoslovja! On, kraljevi Madžar, je proglasil to početje kot puntarsko, ter nevarno madžarski misli, uboge slovaške bogoslovce ostro kaznoval in jih tudi pri vladi ovačil. Ta slučaj, posebno ker se je dogodil v evangelijskem bogoslovju, je vzbudil po vsem severoslovanskem časopisju hudo opravičeno ogorčenost. Madžarska misel „mora“ preinjšati državo in cerkev, postave in evangelij!

Nemiri v Rusiji. — Ruski general Dragomirov je poslal potom vojnega ministertva carju spomenico, v kateri proti prisilnemu uvrščanju dijakov med vojaštvo najudanejšje protestira. General neglaša, da mu je kot staremu vojaku in šefu kijevskega vojaškega okrožja čast vojaštva zelo pri srcu. Vojaske stan pa ni stan kaznjencev ter bi prisilno uvrščanje dijaštva na širše sloje občinstva vplivalo jako slabo. General je zaključil svojo spomenico s prošnjo, naj bi car dotično odredbo razveljavil. Število med

čete kijevskega vojaškega okrožja uvrščenih dijakov znaša 2046. To je ogromno število! Ti prisilni vojaški dijaki so seveda najslabši vojaki, ki znašajo med vojaštvo le nihilistične ali vsaj republikańske ideje. Že v interesu discipline v ruski armadi je pametno, da se prisilno uvrščanje odpravi, kar naglašata tudi več drugih ruskih generalov.

V južni Afriki. — Angleske čete v južni Afriki so že tako utrujene, da zahtevajo, naj se pošlje še najmanj 30.000 mož v južno Afriko, ker drugače vojne ne bo še z lepa konec. Nekateri strategji priporočajo Angležem, naj zasedejo stalno z vojniki vse važnejše kraje ter napravijo posadke, kajti le na ta način da bo kmalu konec vojne.

Na Portugalskem v Setabulu so se ponovili izgrede. Množica je prišla v navskrižje z vojaštvom; ranjenih in ubitih je več oseb. — Ministerski svet je sklenil jezuitsko cerkev in franciskansko v Lizboni ter benediktinske na treh krajih zapreti.

Razno. — Pri občinskih volitvah v Šostanju na Štajerskem so zmagali v vseh 3 razredih Slovenci kljub hudemu pritisku Nemcev. — V Belgradu se vrše med kraljem in veljavnimi politikami posvetovanja glede nove ustave; po tej se razdeli parlament v dve zbornici, v senat in v poslansko zbornico. — V Zagrebu na gledališču gostuje sedaj slovenska igralka g. Nigrinova z velikim vspehom. — V Gorici se je govorilo v lokalnem prometu po telefonu pretekli mesec 6304 krat. — Soproga deželnozbornega svetnika Gregorina v Celju je skočila, ker se jej je zmračil duh, skozi okno drugega nadstropja, kjer je obležala mrtva. — V bližini Vranskega na Štajerskem sta se splašila dva konja ter padla v potok preko 2m visokega nasipa. Zlomila sta si vratova. — Mesečni semenj v Herpeljah v marcu je bil jako dobro obiskan, in kljub slabemu vremenu se je razvila prav živahna kupčija.

Narodno gospodarstvo.

Italijanska vina zgubljajo tla v Avstriji. Le v Trstu jih je prišlo lani proti l. 1899. manj za 3.603.631 kilov kosmate teže, proti leta 1898. pa kar celih 10.007.763. Toda l. 1898. ga je prišlo 48.211.210 kilov. Prihaja ga torej še vedno dovolj, da škoduje ceni naših domačih vin. Zato je pa povsem opravičena tožba avstrijskih vinogradnikov, ki kličejo: Proč z vinsko klavzulio! Na laska vina naj se povisa colnina! — Zastopniki vinorodnih dežel so predložili take zahteve državnemu zboru tudi letos! — Ali: dokler je Italija v trozvezi, jej mora Avstrija plačevati kupnino-odškodnino v podobi vinske klavzule.

Boj za slovensko trgovsko šolo. — V sredo dne 20. t. m. je bila v kranjski trgovski in obrtni zbornici izvolitev odseka za ustanovitev trgovske akademije. Imenoma nemške manjšine se je oglašil k besedi g. Baumgartner, ki je dejal, da bi ustanovitev slov. trgovske učilišča ne bila do brota za deželo. Njegova stranka bi hotela, da se da Mahrovi šoli podporo za ustanovitev oddelka, v katerem naj bi se gojenci naučili slovenske korespondence in slovenskega knjigovodstva. Sicer se bode pa nemška manjšina udeležila volitve odbora le, ako se da zagotovilo, da se bode ustanovila utraktivna, ne pa slov. trg. šola. G. Lenarčič je povdarjal, da se hoče ustanoviti slovenska srednja trgovska šola, ki nam bo dala trgovski naraščaj, katerega potrebujemo. Učil se bo pa tudi nemški jezik in se bo gledalo na to, da si gojenci pridobijo popolno zmožnost nemškega jezika. Kaj je utraktivna šola, nam kaže ljubljanska „utraktivna“ realka, kjer se samo slov. jezik in krščanski nauk uči v slovenskem jeziku. Govornik je končno zavrnil napade g. Luckmana, ki je v zadnji seji govoril o nezmogućnosti slov. jezika za trgovsko učilišče, dasi je znano, da jezikovna zmožnost g. Luckmana ne pooblašča do te sode. Že sodnijski slovenski jezik je boljši od nemškega, ki ima polno ptujk. Ko so še ponavljali svoje pomisleke o „nepraktičnosti“ slovenske trgovske šole gg. Luckmann, Baumgartner in Gassner, bili so izvoljeni v odsek gg. Klein, Kolmann, Urbanc, Filip Supancič in Lenarčič. Poleg teh sta v odseku zbornični predsednik g. Kusar star. in g. dr. Murnik.

Ljubljanski trgovec proti letnim sejmom. 33 ljubljanskih trgovcev se poteza, naj se omeji par ljubljanskih, sedem dni trajajočih sejmov, čes, da so jim v veliko škodo, ker kmetje rajši kupujejo na sejnu.

Trgovski zavod v Postojni. — Trško oskrbnišvo v Postojni je sklenilo storiti korake za ustanovitev združene trgovske in obrtne sole. Ker je Postojna centrala Notranjske v neposredni bližini Trsta in Reke, ter je notranjsko ljudstvo za trgovino jako nadarjeno, je ta sklep zelo umesten. Ministerstvo je nasvetovalo, naj bi se ustanovila samo trgovska šola. To podjetje je sklenila podpirati tudi trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani.

Sviloprejsko seme

● ● ● ● ● pšenične barve ● ● ● ● ● se prodaja po 11 kron unča ali tudi po pogodbi za šestino pridelka.

Naročila je pošiljati na naslov: **Humar Andrej** — Dolenja Vrtojba h. št. 23.

Goriška ljudska posojilnica

registrirano društvo z omejeno zavezo
v Gorici
Gospeska ulica št. 7, I. nadstropje
v lastni hiši.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni član društva, in se obrestujejo po 4½%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajejo samo članom, in sicer na menjice po 6% in na vknjizbe po 5½%.

Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K 1.400.000.
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Razglas.

Podpisano županstvo naznaja, da bode običajni semenj v Breginju mesto prvega četrtka v aprilu — v četrtek po Veliki noči.

Županstvo v Breginju

župan:

Mazora.

Razpis dražbe.

Županstvo v Ajdovščini razpisuje zmanjševalno dražbo za zgradbo nove mrtvašnice in obzidja novorazširjenega pokopališča.

Dražba se bode vršila v nedeljo dne 31. marca t. l. ob 3. uri popoldne v občinski pisarnici v Ajdovščini.

Načrti in dražbeni pogoji so razgrnjeni na ogled ob uradnih urah v občinski pisarni v Ajdovščini.

Sprejema se tudi pismene ponudbe.

Županstvo v Ajdovščini, dne 12. marca 1901.

Župan:

Anton Lokar.

Krompir za seme

fine vrste odpošilja vedno v vsakej množini Aloizij Kane, trgovec v Ljubljani, Dunajska cesta.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal
matinskih in
istrskih
vinogradov.

Dostavlja na dom ip razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

6. Kr.

privil.

civilni, uradniški in vojaški krojač
in trgovec

v Gorici, na Travniku št. 22 I. nadstr.

M. Poveraj.

P. n. občinstvu priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn ter gotovih oblek, sobne in dežne plašče, vsakovrstno možko perilo, srajce Jäger, spodnje hlače ter nogovnice, oficirske in uradniške priprave, sploh vse, kar je treba paradišnim oblekam za vsaki stan.

Lepa priložnost za letno sezono!

Radi preselitve s 1. avgustom 1901 na Travnik št. 5 v pritličje

se prodaja blago po tovarniških cenah!

Prva c. kr. avstro-ogerska privil.

TOVARNA BARV ZA PROČELJA

Karol Kronsteiner, Dunaj III., Hauptstrasse 120 (v lastni hiši).

Odlikovana z zlatimi svetinjami.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Vdobja se zastoj in franko v Schwann-Apoteke, Frankfurt A. M.

5 katastralnih oral (johov) posestva,

ležečega na južnem podanku slap-skih gorice blizu vipavskega trga, obsegajočega 2 orali vinograda in 1 oralo gozda — tudi ostali svet je za vinograd posebno pripraven — se takoj prodá ali dá v najem.

Natančneje poizvedbe v Gorici, Via Dante 10, v pritličju na levo.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo
Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav JOS. VINDYŠ - A.

v Pragi na Smihovu

(Prah-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic po najnovejših priporočilih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočil, ki jih spričal domačih in inozemskih. Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Istrski teran.

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi še ogromno množino istrskega terana, katerega želi prodati preje nego nastopi vročina. — P. n. gg. trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobé pri večjem naročilu jako izborno vino po zelo ugodni i nizki ceni.

„Istarska vinarska zadruga“
Pulj (Pola — Istra).

V pisarni Seitz-ove tiskarne nasproti semenišču v Gorici prodaja se po znižani ceni — 2 kroni 60 vin.

Veliki teden

in

Velika noč,

spisal prof. Andrej Marušič.

Knjiga se pošilja tudi po pošti po povzetju. Kdor pa denar že z naročilom vred pošlje, naj pridene še 20 vin. za vozni list.

Zaloga piva

prve kranjske eksportne pivovarne na par in tvornice slada

T. Fröhlich-a na Vrhniki-Kranjsko.

Glavni zastopnik za Gorico in deželo:

Josip Rován

v Gorici — Rabatišče št. 20 — v Gorici.

Priporoča se p. n. častitim gg. odjemalcem v mestu in na deželi.

Prodaja izborno pivo v sodčih po 100, 50, 25 in 12½ litrov ter v plombovanih steklenicah po ½ litra.

Tvrda je bila odlikovana za svoje izdelke l. 1900.: v Parizu, Lionu, Bruselju, Rimu in Dunaju s prvimi priznanji.

Dobro urejene in z ledom preskrbljene podružne zaloge imata: g. Franc Furlan, gostilničar in posestnik na Goričici pri Rebku in g. Andrej Šinigoj, gostilničar »Pri levu« v Dornbergu.

Za blagohotna naročila se toplo priporoča rojakom v mestu in na deželi udani

Josip Rován.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrda

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, vošene sveče itd. vse po zmerni ceni. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo.

100 do 300 glđ. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in ni nikakoli nevarnost. Ponudbe pod Ludwig Österreichischer, VIII Deutsche gasse 8 Budapest.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-jevo centifolično mazilo

je najbolje mazilo za rane, vzdružuje čisto ter olajšuje bolečino, vpliva na hitro zaceljenje; z omejenjem rane odstrani tuje predmete vseh vrst. Važno je za hribolazce, kolesarje in jahalce.

Dobiva se v lekarnah.

Po pošti se razpošilja franko 2 škatlici za K 3.50 — Škatlici na poskušnjo, prospekt in izkaz zalog vseh dežel sveta razpošilja proti predplačilu K 1.80 tovarna lekarja A. Thierry-ja v Pregradu pri Rogatec-Slatini. — Ponarejanja treba se ogibati ter paziti na zgornjo varstveno znamko, katera je vžgana na vsaki škatlici.

V knjigarni

VEKOSLAVA GUGLIELMO

v Gorici

na Travniku št. 14

se dobivajo:

Prešernove poezije,
Gregorčičeve pesmi,
Pesmi Simona Jenko-ta

toli broširane

kakor tudi elegantno vezane.

Zlatarna

Rajko Gasparini

v Gorici, Raštelj št. 5.

Bogata izbér dragotin in zlatih izdelkov.

Velika zaloga srebrnine, vsakovrstnih zlatih in srebrnih ur.

Kupuje in menja drage kamne, obrabljeno zlato in srebro.

Izdeluje vsako delo ali popravo po jako ugodnih cenah.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

Gorica

Ozka ulica št. 1 — Via Stretta 1.

Priporoča svojo kleparsko delavnico ter zalogo kleparskih izdelkov za kuhinjo itd., ima zalogo žlebov vseh vrst za nove stavbe, oziroma preskrblja iste v najkrajšem času.

Prevzema naročila za vpeljavo strel vodov, tudi pozlačenih. — Izdeluje pumpe za vodo. Prireja vpeljavo vode z cevmi vsake vrste.

V lastni zalogi ima stroje za žvepljanje sodov iz cinkanega železa, škroplilnice proti peronospori (ponovljene po Vermorelov sestavi); mehove za žvepljanje grozda raznih sistemov itd. itd.

Postrežba točna. — Cene zmerne.

Zalagatelj nadvoj. in knežkih posestnih oskrbnikov, vojaških oskrbnikov, železnice, obrtnih, hribolaznih, plavčnih ter zidarskih družeb, zidarskih podjetnikov in mojstrov. Te barve, z 1. pročelja se raztopé v apnu ter se razpošiljajo suhe v prahu v 40 različnih uzorcih à 16 kr. kilogram in višje. Čistost barve se od oljnatih ne razlikuje.

Dopisuje se v slovenskem in laškem jeziku.

Uzorec na papirju z navodilom zastoj in franko.

Zaščitna znamka: SIORO. LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 80 h. kron 1 40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIORO“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGI.

Elizbethgasse 61. 5. (nova).

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisarnim jamstvom razpošilja na zasebnike

Hanns Konrad,

tovarna ur ter izvoz zlatnine Most (Česko).

Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3.75; srebrna ura Rem. fl. 5.80; srebrna verižica fl. 1.20; budilnik iz niklja fl. 1.95.

Tvrda je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlato in srebrne svetilje iz razstav ter tisoč priznanih pism. — Ilustrovan cenik zastoj!

Lekarna Cristofolletti v Gorici

Prave in edine želodčne kapljice

z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Tekapljice vredijo vedno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé pokvarjeni želodec storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raji je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitev in pošiljatve pa jedino le v lekarni

Cristofolletti v Gorici.